

S

sygn. akt: I C 14/23

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 lipca 2023 r.

Sąd Rejonowy w Jędrzejowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Katarzyna Wysoczyńska
Protokolant:	Agnieszka Cichoń

po rozpoznaniu w dniu 6 lipca 2023 r. w Jędrzejowie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K.

przeciwko O. S.

o zapłatę

zasądza od pozwanej O. S. na rzecz strony powodowej (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. kwotę 2117,32 zł (dwa tysiące sto siedemnaście złotych 32/100) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 25 sierpnia 2022 roku do dnia zapłaty

oddala powództwo w pozostałej części

zasądza od pozwanej O. S. na rzecz strony powodowej (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. kwotę 804,24 zł (osiemset cztery złote 24/100) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów procesu

Sygn. akt I C 14/23

UZASADNIENIE

WYROKU z dnia 6 lipca 2023 roku

W dniu 2 stycznia 2023 roku do tut. Sądu wpłynął pozew (...) Sp. z o. o. w K. przeciwko O. S. o zapłatę kwoty 2926,65 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia złożenia pozwu w elektronicznym postępowaniu upominawczym do dnia zapłaty i zwrot kosztów procesu. W uzasadnieniu swego żądania strona powodowa wskazała, że zobowiązanie pozwanej wynika z umowy pożyczki jaką zawarły strony w dniu 21 maja 2019 roku nr (...). Nadto strona powodowa wskazała, że na kwotę objętą żądaniem składają się kwota 1500 zł tytułem należności głównej wypłaconej pozwanej, kwota 585,98 zł tytułem prowizji, kwota 44,02 zł tytułem odsetek umownych i kwota 796,65 zł tytułem odsetek za opóźnienie od dnia wymagalności do dnia poprzedzającego złożenie pozwu w elektronicznym postępowaniu od kwoty wypłaconej pożyczki i prowizji.

Roszczenie była przedmiotem sprawy sygn. akt VI Nc – e (...) w Sądzie Rejonowym w Lublinie, który postanowieniem z dnia 25 października 2022 roku umorzył postępowanie z uwagi na złożony przez pozwaną sprzeciw od nakazu zapłaty z dnia 22 września 2022 roku (k. 13 -16, 20 – 28).

Pozwana w złożonym do Sądu Rejonowego w Lublinie sprzeciwie wniosła o umorzenie postępowania, podnosząc brak udowodnienia roszczenia co do zasady i wysokości oraz kwestionując legitymację strony powodowej (k. 26).

Sąd ustalił co następuje:

W dniu 21 maja 2019 roku została sporządzona umowa pożyczki (...), w której wskazano pozwaną oraz stronę powodową, a nadto określono, że kwota pożyczki wyniesie 1500 zł, a całkowite koszty wyniosła 630 zł, zaś kwota do spłaty 2130 zł. Wskazana kwota miała być spłacona w 6 ratach do dnia 21 listopada 2019 roku, (...) określono na 258,88 %.

Strona powodowa wypłaciła pozwanej kwotę 1500 zł.

Dowód: umowa z załącznikami (k. 7v - 12), potwierdzenie przelewu (k.12v), elektroniczny wniosek o pożyczkę (k. 50).

Sąd zważył co następuje:

W ocenie Sądu powództwo jest zasadne częściowo.

W ocenie Sądu strona powodowa wykazała, że doszło do zawarcia umowy pożyczki z dnia 21 maja 2019 roku nr (...) oraz że umowa ta została wykonana przez stronę powodową poprzez wypłatę na rzecz pozwanej kwoty 1500 zł, a także wykazała swą legitymację procesową.

Wskazana umowa pożyczki była umową w rozumieniu art. 5 pkt 13 ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim (Dz. U nr 126 z późn. zm.) i została zawarta w trybie przepisu art. 15 wskazanej ustawy bez jednoczesnej obecności obu stron umowy przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość (tzw. umowa o kredyt konsumencki zawierana na odległość), czyli w drodze elektronicznej.

Do ważności umowy pożyczki zawartej w drodze elektronicznej nie jest wymagana forma pisemna, co wynika z treści przepisu art. 29 ust. 1 wskazanej ustawy, zgodnie z którym umowa o kredyt konsumencki powinna być zawarta w formie pisemnej, chyba że odrębne przepisy przewidują inną szczególną formę. Z przepisu tego nie wynika zatem, aby forma pisemna została zastrzeżona pod rygorem nieważności, a zatem należało przyjąć, że zastrzeżenie formy pisemnej, zgodnie z przepisem art. 73 § 1 kc, zostało zastrzeżone jedynie pod rygorem dowodowym (wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 12 grudnia 2017 roku II Ca 2448/17 legalis 2052181).

Do przyjęcia, że doszło do zawarcia umowy o kredyt konsumencki, zgodnie z treścią art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1997 roku Prawo bankowe, wystarczy przedłożenie umowy na innym trwałym nośniku w postaci elektronicznej (wyrok Sądu Okręgowego w Świdnicy z dnia 14 maja 2019 roku II Ca 180/19 legalis 2159273; komentarz do art. 29 ustawy o kredycie konsumenckim pod red. Osajda) oraz dowodu doręczenia tej umowy konsumentowi stosownie do art. 29 ust. 2 wskazanej ustawy o kredycie konsumenckim. Doręczenie to może nastąpić w dowolny sposób w tym również w drodze elektronicznej, przy czym na pożyczkodawcy ciąży udowodnienie faktu doręczenia konsumentowi takiej umowy (Wyrok Sądu Rejonowego Łódź – Widzew z dnia 15 października 2020 roku II C 516/20 legalis 249501; wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 17 września 2020 roku II Ca 771/20 legalis 2494149).

Strona powodowa przedkładając umowę pożyczki, a także wydruk z elektronicznego dokumentu – wniosku o pożyczkę, wykazała, że doszło do zawarcia wskazanej umowy pomiędzy stronami. Pozwana otrzymała też od strony powodowej kwotę 1500 zł wskazaną w umowie.

W umowie jako pożyczkodawca została wskazana strona powodowa, zatem została także wykazana legitymacja (...) Sp. z o.o. w niniejszej sprawie.

Zatem zdaniem Sądu roszczenie zostało wykazane co do zasady.

Zdaniem Sądu żądanie zostało wykazane co do wysokości do kwoty 2117,32 zł.

Sąd orzekając w niniejszej sprawie uznał, że żądanie nie było zasadne w zakresie prowizji w kwocie 585,98 zł i w tym zakresie uznał zapis umowy za niedozwoloną klauzulę umowną.

Zgodnie z przepisem art. 385¹ § kc postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne), przy czym nie dotyczy to postanowień określających świadczenia główne stron, w tym ceny i wynagrodzenia, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

Wskazany przepis ma zastosowanie do umów obligacyjnych zawieranych pomiędzy przedsiębiorcami a konsumentami z użyciem wzorca umowy lub też do umów zawieranych bez użycia takiego wzorca (wyrok SN z dnia 7 grudnia 2006 roku III CSK 266/06 lex 238949).

Niewątpliwym jest, że wskazany przepis może mieć zastosowanie w niniejszej sprawie, albowiem umowa pożyczki została zawarta pomiędzy przedsiębiorcą, czyli P. Sp. z o.o. a konsumentem, czyli pozwaną.

Klauzula generalna wskazana w cytowanym przepisie zawiera dwa kryteria oceny umowy, a mianowicie dobre obyczaje oraz interesy konsumenta. Uznanie konkretnej klauzuli umownej za niedozwolone postanowienie umowy wymaga stwierdzenia łącznego wystąpienia obu przesłanek, a więc sprzeczności z dobrymi obyczajami oraz rażącego naruszenia interesów konsumenta (wyrok SN z dnia 29 sierpnia 2013 roku I CSK 660/12 lex 1408133).

Dobre obyczaje to w zasadzie pojęcie równoważne dla zasad współżycia społecznego, czyli pozaprawnych reguł postępowania niesprzecznych z etyką, moralnością i aprobowanych społecznie. W szczególności sprzeczne są wszelkie postanowienia umowy, które naruszają uczciwość, zaufanie do kontrahenta, zmierzają do wykorzystania przymusowego położenia drugiej strony umowy, a tym samym naruszają równorzędność stron stosunku prawnego (Adam Olejniczak - komentarz do art. 385¹ kc lex; wyrok SN z dnia 3 lutego 2006 roku I CK 297/05 Wokanda 2006 nr 7-8).

Interesy konsumenta to pojęcie szerokie i należy przez nie rozumieć nie tylko interesy ekonomiczne. Z rażącym naruszeniem interesów konsumenta mamy do czynienia w przypadku, gdy postanowienia umowy znacząco odbiegają od sprawiedliwego wyważenia praw i obowiązków stron, gdy dochodzi do jaskrawej, nieusprawiedliwionej dysproporcji praw i obowiązków stron umowy (wyrok SN z dnia 13 lipca 2005 roku I CK 832/04).

Do naruszenia tej równowagi stron odnosi się także art. 3 ust. 2 Dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 roku w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz. U. UE L 2011.304.64), zawierający definicję nieuczciwych warunków umowy zawieranej z konsumentem.

Należy wskazać, że nie każde postanowienie umowy podlega ocenie pod kątem uznania go za niedozwoloną klauzulę. Z badania tego wyłączone są postanowienia umowy uzgodnione indywidualnie z konsumentem oraz postanowienia określające jednoznacznie główne świadczenia stron.

Zgodnie z art. 720 § 1 kc przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego pożyczkę określoną ilość pieniędzy, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy.

Z definicji umowy pożyczki nie wynika zatem, aby wysokość opłat prowizyjnych należała do głównych świadczeń stron umowy, albowiem do świadczeń tych należą jedynie udostępnienie kwoty pożyczki przez pożyczkodawcę oraz zwrot kwoty pożyczki przez pożyczkobiorcę (wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 30 września 2002 roku XVII Amc 47/01 Dz. Urz. UOKiK 2003/1/244; wyrok SN z dnia 6 kwietnia 2004 roku I CK 472/03 Pr. Bank. (...)).

Tym samym postanowienia w zakresie ustalenia wysokości prowizji podlegają ocenie przy uwzględnieniu art. 385¹ kc i mogą być uznane za niedozwolone klauzule umowne.

Zgodnie z art. 385¹ § 3 kc niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu, w szczególności odnosi się do to wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta.

Przy ocenie postanowień umowy pod kątem ich indywidualnego uzgodnienia należy także kierować się art. 3 ust. 2 Dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 roku

w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz. U. UE l 2011.304.64), zgodnie z którym warunki umowy zostaną zawsze uznane za niewynegocjowane indywidualnie, jeżeli zostały sporządzone wcześniej i konsument nie miał wpływu na ich treść, zwłaszcza jeżeli zostały przedstawione konsumentowi w formie sformułowanej uprzednio umowy standardowej (wyrok SN z dnia 3 lutego 2006 roku I CK 297/05 Wokanda 2006 nr 7-8).

W ocenie Sądu umowa pożyczki z dnia 21 maja 2019 roku (...), w części dotyczącej ustalenia wysokości prowizji kwocie 585,98 zł stanowiącej 39 % wysokości kwoty pożyczki udostępnionej pozwanej, czyli 1500 zł, nie zostały uzgodnione z pozwaną indywidualnie. Należy także dodać, że strona powodowa przy uwzględnieniu art. 385¹ § 4 kc nie udowodniła, że te zapisy umowy zostały uzgodnione indywidualnie z pozwaną.

Należy nadto wskazać, że właściwie wysokość prowizji nie została w umowie określona na kwotę 585,98 zł, a jedynie w umowie ogólnie określono wysokość wszystkich kosztów związanych z umową na kwotę 630 zł, przy czym umowa nie zawierała żadnego wyliczenia wskazanej kwoty. Wysokość prowizji wynikała jedynie z wniosku o zawarcie umowy pożyczki (k. 50), w którym z kolei nie wskazano kwoty 630 zł jako kosztów całkowitych.

W ocenie Sądu postanowienia umowy w zakresie ustalenia wysokości prowizji były niedozwolonymi postanowieniami umowy i zmierzały do obejścia przepisów dotyczących wysokości odsetek, rażąco naruszały prawa pozwanej jako konsumenta.

Niewątpliwym jest, że instytucjom udzielającym pożyczek należy się wynagrodzenie za udzielenie pożyczki w postaci np. prowizji. Zdaniem Sądu koszty te jednak nie mogą być wygórowane i muszą mieć swoje uzasadnienie zarówno w odniesieniu do wysokości samej kwoty pożyczki, jaki i okresu spłaty pożyczki oraz faktycznych czynności pożyczkodawcy podjętych przy udzieleniu pożyczki, a wyliczenie ich wysokości musi być jasne i zrozumiałe.

Ustalenie wysokości pozaodsetkowych kosztów na poziomie 39 % kwoty jaką pozwana faktycznie uzyskała w ramach umowy było nieuzasadnione i rażąco wygórowane, a nadto zmierzało do obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych i nie znajdowało uzasadnienia

w czynnościach dokonanych przez pożyczkodawcę. Nadto jak wskazano wyżej wysokość tej kwoty nie została odrębnie wskazana w umowie i nie wyliczono jej wysokości.

Niewątpliwym jest dla Sądu, że postanowienia umowy w zakresie ustalenia wysokości były rażąco krzywdzące dla pozwanej, albowiem faktycznie do swej dyspozycji otrzymała kwotę 1500 zł, a zgodnie z umową była zobowiązana oprócz kwoty należności głównej do zwrotu kwoty dodatkowej w wysokości 630 zł, która nie została jej należycie wyliczona i na ustalenie wysokości, której nie miała wpływu, kwota ta została przez pożyczkodawcę jej narzucona. W ocenie Sądu sam fakt zawarcia postanowienia o wysokości prowizji we wniosku o prowizję i ogólne określenie wszystkich kosztów w umowie pożyczki nie oznaczał jeszcze, że była ona z nią ustalona indywidualnie.

Z tych też względów Sąd uznał postanowienia umowy pożyczki w zakresie ustalenia wysokości prowizji za niedozwolone postanowienia umowy i przez to za niewiążące pozwaną. Tym samym uznano, że pozwana nie była zobowiązana do uiszczenia kwoty 585,98 zł.

Oceniając wysokość prowizji zastrzeżonej we wniosku o pożyczkę wliczonej w koszty wskazane w umowie pożyczki Sąd nie mógł pominąć rozwiązań przyjętych w ustawie z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim, która uregulowała wysokość maksymalnych tzw. pozaodsetkowych kosztów, a także wskazała w przepisie art. 36a wzór na ich obliczenie. W ocenie Sądu uregulowanie zawarte we wskazanej ustawie o kredycie konsumenckim znajdzie zastosowanie dopiero wtedy, gdy zostanie ustalone w sposób nie budzący wątpliwości, że postanowienia umowy pożyczki w zakresie tzw. pozaodsetkowych kosztów, zostały ustalone z konsumentem indywidualnie. W przypadku, gdy wysokość tych kosztów nie została ustalona indywidualnie z konsumentem, to takie postanowienia umowy są nieważne i bez znaczenia jest to, że wysokość prowizji mieści się w wyliczeniu zawartym w ustawie o kredycie konsumenckim.

W ocenie Sądu zgodnie z umową pożyczki pozwana zobowiązana była do zapłaty jedynie kwoty 2117,32 zł, czyli kwoty 1500 zł wypłaconej pożyczki, odsetek umownych w kwocie 44,02 zł (różnica pomiędzy kwotą 630 zł i 585,98 zł prowizji), a także dalszych odsetek za opóźnienie od nieterminowo regulowanych należności w kwocie 573,12 zł wyliczonej od dnia 22 listopada 2019 roku (dzień następnny po terminie ostatecznym spłaty pożyczki) do dnia 24 sierpnia 2022 roku (dnia poprzedzającego wniesienie sprawy do Sądu w Lublinie) od kwoty 1500 zł udostępnionej pozwanej (z pozwu wynikało, że strona powodowa domagała się tych odsetek od kwoty wypłaconej pozwanej i kwoty prowizji, a skoro żądanie co do prowizji nie było zasadne to i żądanie odsetek od tej kwoty też nie).

Żądanie ponad wskazaną kwotę w ocenie Sądu nie było zasadne i zostało oddalone w pkt II wyroku.

Odsetki ustawowe za opóźnienie zasądzono w pkt I wyroku zgodnie z żądaniem od dnia 25 sierpnia 2022 roku.

W pkt III orzeczono na podstawie art. 98 § 1, §1¹ i 3 kpc i art. 108 kpc.

Pozwana przegrała niniejszy proces w 72 % i w takim zakresie rozliczono koszty procesu.

Strona powodowa poniosła koszty procesu w kwocie 1117 zł.

Na wskazaną kwotę złożyły się:

- opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł
- kwota 200 zł tytułem opłaty od pozwu
- 900 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika ustalona na podstawie §2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Ze wskazanej kwoty należy się zatem stronie powodowej kwota 804,24 zł.